

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 1	<p>Introduktion til psykologi</p> <p>Dette korte, indledende forløb har til formål at introducere eleverne til psykologifaget i gymnasiet med særligt fokus på den vigtige skelnen mellem hverdags- og videnskabelig psykologi. Derudover er der også en introduktion til psykologien som et mangfoldigt fag med et ben i både natur-, samfunds- og humanvidenskaben og med mange forskellige retninger og syn på mennesket.</p>
Indhold	<p>LITTERATUR (forløbets pensum):</p> <p>Fra Psykologiens Veje (i-bog: Larsen, Systime, 2023):</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Den mangfoldige psykologi” • ”Hvad er psykologi?” • ”Metode” (Afsnittene ”Kvantitativ og kvalitativ metode”, ”Empiri og teori”) • ”Eksperiment” (frem til ”Kvasiekperimentet”) • ”Bias i forskning” • ”Kritisk vurdering af undersøgelser” <p>Supplerende materiale (cases mm.):</p> <p>Youtube: Brain Tricks - This Is How Your Brain Works</p>
Omfang	<p>Estimeret: 2,00 moduler.</p> <p>Dækker over: 2 moduler</p>
Særlige fokus-punkter	<p>FAGLIGE MÅL:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger - kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning</p>

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

<p>Titel 2</p>	<p>Arv og miljø</p> <p>I dette forløb undersøger vi, om det er (den biologiske og sociale) arv eller miljøet, der er afgørende for, hvem vi bliver som mennesker. Vi arbejder med forskellige psykologiske metoder fx caseanalyse og personlighedstests. Centralt i forløbet er filmen "Tre identiske fremmede" samt Lone Franks "Genetic me".</p>
<p>Indhold</p>	<p>KERNESTOF:</p> <p>Socialpsykologi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - social adfærd, gruppepsykologiske processer og social indflydelse <p>Udviklingspsykologi</p> <ul style="list-style-type: none"> - menneskets udvikling, herunder betydning af arv, miljø, køn og kultur – tilknytning, sårbarhed og resiliens <p>Kognition og læring</p> <ul style="list-style-type: none"> - perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen <p>Personlighed og identitet</p> <ul style="list-style-type: none"> - identitet og personlighed <p>LITTERATUR (forløbets pensum):</p> <p>Fra Psykologiens Veje (i-bog: Larsen, Systime, 2023):</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Kritisk vurdering af undersøgelser" • "Fra lydighed til selvstændighed" • "Fire opdragelsesstile" • "Daniel Stern" (afsnittene "Begyndende selv" og "Kerneselv") • "Bowlby og Ainsworth" • "Omsorgssvigt" • "Risiko og resiliens" • "Eksperiment med abeunger" • "Social indlæringssteori" • "The big five" • "Den forsigtige og den risikovillige type" • "Menneskets dobbelthed" <p>Fra andre kilder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Hænger du fast i barndommen", Magasinet Psykologi, 2019 • "Naturens gave til videnskaben: Tvillinger er nøglen til at forstå arv og miljø", Videnskab, 2020 • "Fra musiksmag til hvem du stemmer på. Dine gener bestemmer mere, end du tror", Zetland, 2022 • "Individets psykosociale udvikling", TERAPEUT.NET • Life as a Nonviolent Psychopath, The Atlentic, 2014 <p>Supplerende materiale (cases mm.):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokumentar: Tre identiske fremmede, DR2, 2021

	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentar: ”Er du mors lille dreng?” TV2, 2008 • Dokumentar: ”Er du mors lille dreng? – 10 år senere”, TV2, 2008 (uddrag) • Dokumentar: ”Mors lille dreng på egne ben”, TV2, 2017 (uddrag) • Youtube: 8 Stages of Development by Erik Erikson • Dokumentar: ”Genetic Me, DRKultur, 2014
Omfang	Estimeret: 12,00 moduler Dækker over: 12 moduler
Særlige fokus-punkter	<p>FAGLIGE MÅL:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof - Udvalge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge psykologiske problemstillinger - demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning - kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden
Væsentligste arbejdsformer	Undervisningen har vekslet mellem klasseundervisning, caseanalyse, læsning af teori, oplæg, gruppearbejde, skriftligt arbejde og film.

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

<p>Titel 3</p>	<p>Ondskab</p> <p>I dette forløb ser vi på ondskab – et emne der optager, fascinerer og undrer mange. Først og fremmest skal vi forstå, hvornår vi kan tale om ondskab, og vi skal se på forskellige typer af ondskab. Derefter skal forløbet belyse forskellige mulige årsager til et langt fra enkelt, men helt særligt menneskeligt fænomen, da kun menneskers handlinger kan defineres som onde. Forløbet har et særligt fokus på at forstå radikaliserede individers ondskab. Først ser vi på, hvad udviklingspsykologien kan bidrage med, og vi skal omkring psykopatologien i form af den dyssoziale personlighedsforstyrrelse (psykopati), men vi er også nødt til at ty til socialpsykologien for at se på, hvorfor ondskab ikke kun er forbeholdt ganske få, og hvorfor vi ikke så sjældent hører om det eller selv er vidner til det.</p>
<p>Indhold</p>	<p>KERNESTOF:</p> <p>Udviklingspsykologi</p> <ul style="list-style-type: none"> - menneskets udvikling, herunder betydning af arv, miljø, køn og kultur - tilknytning, sårbarhed og resiliens <p>Socialpsykologi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - social adfærd, gruppepsykologiske processer og social indflydelse - stereotyper, fordomme og diskrimination <p>SUPPLERENDE STOF:</p> <p>Klinisk psykologi</p> <p>LITTERATUR (forløbets pensum):</p> <p>Fra Psykologiens Veje (i-bog: Larsen, Systime, 2023):</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Det onde som frihed” • ”Kerneselv” • ”Fire opdragelsesstile” • ”Social indlæringsteori” • ”Psykopaterne” • ”Tajfels minimalgruppeeksperiment” • ”Den social identitetsteori” • ”Filterbobler og ekkokamre” • Gruppepolarisering” <p>Fra andre kilder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”The Stanford Prison Experiment” (youtube, uddrag af udsendelser) • Nielsen, P. (2013). Grundlæggende psykologi og socialpsykologi. ØKNOM (s. 93-103, afsnit ”Ondskab og rolleforventninger”, ”Abu Ghraib fængslet i Irak” (gul boks) og ”Umenneskeliggørelse”) <p>Supplerende materiale (cases mm.):</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Nye oplysninger om masseorderen: Så forfærdelig var Breiviks barndom” (BT, 2016)

	<ul style="list-style-type: none"> • ”Kriminelt: Farvel til bandelivet” (DR1, 2020) • ”En morder vender hjem” (uddrag af dokumentar) • Danskere opfatter muslimer som underudviklede: Hvilke konsekvenser har det? (videnskab.dk) • ”Et ekstremt netværk (uddrag af dokumentar) • Artikel: ”Den stille dreng blev en radikal terrorist” (Kristeligt Dagblad, 2020) • ”Ny rapport: Sårbare mænd finder sammen om kvindehad på nettet” (Center for digital pædagogik, cfdp.dk, 2020)
Omfang	Estimeret: 11,00 moduler. Dækker over: 12 moduler
Særlige fokus-punkter	<p>FAGLIGE MÅL:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Du skal kunne forstå og være opmærksom på forskellen mellem lommepsykologi og videnskabelig psykologi - Du skal kunne redegøre for de teorier, begreber og undersøgelser vi har arbejdet med, samt kunne redegøre for relevant kritik af teorier og undersøgelser - Du skal kunne formulere eller pege på psykologiske problemstillinger i artikler, udsendelser mv., samt analysere disse på baggrund af teorier/begreber - Du skal kunne analysere ud fra mere end en teori/begreb/undersøgelse - Du skal kunne forklare og analysere med en god forståelse for de teorier/begreber/undersøgelser vi har arbejdet med, og du skal huske at bruge fagbegreberne. - Du skal kunne sige noget om, hvordan man forsker i psykologifaget (forskellige metoder) samt om etiske problemstillinger i psykologisk forskning - Du skal kunne inddrage en forståelse af sociale og kulturelle forholds betydning for hvorfor mennesker tænker og handler forskelligt. Fx social arv og det senmoderne samfund kommer ind her
Væsentligste arbejdsformer	Undervisningen har vekslet mellem klasseundervisning, caseanalyse, læsning af teori, oplæg, gruppearbejde, skriftligt arbejde og film.

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

<p>Titel 4</p>	<p>Kognition, køn og kultur</p> <p>I dette forløb ser vi på kognition, køn og kultur som tre ting, der hænger tæt sammen. Som en fælles rød tråd sætter vi fokus på det at gå i skole, som er noget, eleverne har tilfælles. Fokus rettes bl.a. mod læring i gymnasiet for at se på, hvad der har betydning for hvad og hvor meget, vi lærer i skolen. Dette skal også gøre forløbet relevant for eleverne i forhold til deres eget skoleliv og tilføje et metakognitivt element, hvor de kan reflektere over egen læring og måske få redskaber til at ”lære” bedre – ved fx at lære om hukommelse, mindset og motivation. Vi undersøger, om vi lærer at blive det køn, vi er, eller om vores hjerner blot er forskellige, og om vores adfærd og evner i skolen kan være bestemt af vores køn. Og vi ser på om andres forventninger til os kan have en afgørende betydning for, hvordan vi præsterer. Det gennemgående spørgsmål er dermed: Hvad har betydning for, hvordan man klarer sig i skolen?</p>
<p>Indhold</p>	<p>KERNESTOF:</p> <p>Socialpsykologi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stereotyper, fordomme og diskrimination <p>Udviklingspsykologi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Menneskets udvikling, herunder betydningen af arv, miljø, køn og kultur <p>Kognition og læring:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Psykologiske, sociale, digitale og kulturelle forholds betydning for læring, motivation og hukommelse - Perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverden <p>SUPPLERENDE STOF:</p> <p>Neuropsykolog</p> <p>LITTERATUR (forløbets pensum):</p> <p>Fra Psykologiens Veje (i-bog: Larsen, Systime, 2023):</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Selvbestemmelsesteorien” • ”Undersøgelse: Skumfidus-undersøgelsen om selvkontrol” – præsenteret af lærer i væsentligste træk • ”Pavlov og den klassiske betingning” • ”Thorndike, Skinner og den operante betingning” (læst til og med ”Straf er uhensigtsmæssig”) • • ”Social indlæringsteori” • • ”Tænkningens udvikling” • • ”Kønnet som kultur” kun afsnittet ”Kognitiv psykologi” <p>Fra andre kilder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Tre psykologiske behov er afgørende for skoleelevers trivsel og læring” (Videnskab.dk, 2016) • Youtube: Growth Mindset vs. Fixed Mindset

	<ul style="list-style-type: none"> • Youtube: Carol Dweck - A Study on Praise and Mindsets • Brinkmann: "Afhænger din skæbne virkelig af dit mindset?" Politiken, 2018 • Youtube: "The Brain: A Secret History - Emotions; Bandura Bobo Doll Experiment" • Ann-E. Knudsen (2005): "Er der forskel på hvordan drenge og piger klarer sig i grundskolen og videre i ungdomsuddannelserne?" Bidrag til EVA-rapport • "Er din hjerne mandlig eller kvindelig?", DR2, 2017 • "Den digitale verden belønner vores hjerne", Videnskab.dk, 2020 + andet materiale om det digitale fordelt mellem eleverne <p>Supplerende materiale (cases mm.):</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Gutterne på gården (1)", DR1, 2019 • "Drengene mod pigerne (1)", TV2, 2017 • "Drenge skal ikke vise følelser, og pigers udseende kommer før deres personlighed – børn kæmper med stereotyper", Femina, 2022 • "Drenge larmer, piger er ordentlige", Folkeskolen.dk, 2008 • "Mobilen spolerer i stigende grad gymnasieelevers koncentrationsevne" (Politiken, 2017)
<p>Omfang</p>	<p>Estimeret: 11,00 moduler. Dækker over: 12 moduler</p>
<p>Særlige fokus-punkter</p>	<p>FAGLIGE MÅL:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Du skal kunne forstå og være opmærksom på forskellen mellem lomme psykologi og videnskabelig psykologi - Du skal kunne redegøre for de teorier, begreber og undersøgelser vi har arbejdet med - Du skal kunne formulere eller pege på psykologiske problemstillinger i artikler, udsendelser mv., samt analysere disse på baggrund af teorier/begreber - Du skal kunne analysere ud fra mere end en teori/begreb/undersøgelse - Du skal kunne forklare og analysere med en god forståelse for de teorier/begreber/undersøgelser vi har arbejdet med, og du skal huske at bruge fagbegreberne.
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<p>Undervisningen har vekslet mellem klasseundervisning, caseanalyse, læsning af teori, oplæg, gruppearbejde, skriftligt arbejde og film.</p>

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

<p>Titel 5</p>	<p>Ungdommen nu til dags</p> <p>Unge er på mange måder meget friere end nogensinde før med flere muligheder for at vælge, hvem de vil være, og hvordan deres liv skal se ud*. Men der er mange bekymrende undersøgelser om unges trivsel, som er værre end nogensinde før, og der er rigtig mange bud på, hvad det skyldes. Kan psykologien hjælpe os på vej til at forstå lidt mere ved at inddrage forskellige perspektiver på ”ungdommen nu til dags”?</p> <p>I dette forløb så vi på, hvad det vil sige at være ung i dag, og hvilken betydning bl.a. den unges personlighed, det senmoderne samfunds generelle træk samt de sociale medier kan have for de unges trivsel. Vi kom omkring stress og coping for at forstå både årsagerne til den store stress-epidemi, men også forskellene på, hvem der rammes af stress. Vi var omkring, hvordan vores opmærksomhed fungerer, og hvad den er styret af, samt hvad der skader den. Slutteligt så vi også nærmere på den selvscenesættelse og selvoptagethed, som sociale medier muliggør, og hvilken betydning det har for bl.a. selvopfattelsen.</p> <p>*Danske Gymnasier: #altermuligt vs. Svend Brinkmann: #alterikkemuligt</p>
<p>Indhold</p>	<p>KERNESTOF:</p> <p>Personlighed og identitet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identitet og personlighed • individuelle forskelle i livsstil og håndtering af udfordringer, herunder stress og coping <p>Socialpsykologi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • social adfærd, gruppepsykologiske processer og social indflydelse • kommunikation i sociale sammenhænge og på sociale medier <p>Kognitionspsykologi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Psykologiske, sociale, digitale og kulturelle forholds betydning for læring, motivation og hukommelse <p>SUPPLERENDE STOF:</p> <p>Neuro(biologisk) psykologi</p> <p>LITTERATUR (forløbets pensum):</p> <p>Fra Psykologiens Veje (i-bog: Larsen, Systime, 2023):</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”The Big Five” • ”Den forsigtige og den risikovillige personlighedstype • ”En flodbølge af muligheder” • ”Erik H. Erikson” (kun det introducerende afsnit og skemaet) • ”Hvad er identitet?” • ”Identitet som reflektivt projekt” • ”Akut og kronisk stress” • ”Coping” • ”Opmærksomhed” • ”Arousal”

	<ul style="list-style-type: none"> • ”Selvevaluering” – gennemgået af lærer <p>Fra andre kilder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Acceleration og fremmedgørelse – konsekvensen af konkurrencestaten?” fra i-bogen Velfærdsstaten under pres, forlaget Columbus, 2023 • Youtube: Ted Talk: Why are we stuck behind the social acceleration? Hartmut Rosa TEDxFSUJena (fra 14:22-slut) • Rosa om det gode liv som et liv i resonans, PsykB, frydenlund.dk • Nielsen, P. (2013). Grundlæggende psykologi og socialpsykologi. ØKNOM (s. 128-136) <p>Supplerende materiale (cases mm.):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokumentar: ”Genetic Me”, DRKultur, 2014 (uddrag) • Dokumentar: ”Når sabbatår er fucked”. DR3, 2019 • ”Stress: Læs om Pernille Kornum, der gik ned med stress” (Samvirke.dk, 2016) • ”De perfekte piger”, udsendelse 3. DR3 (2018) • ”De perfekte piger: ”Vi må aldrig ramme bunden”” (Politiken, 2014) • ”De fleste teenagepiger bliver stressede af sociale medier” (Politiken, 2018)
<p>Omfang</p>	<p>Estimeret: 10,00 moduler. Dækker over: 10 moduler</p>
<p>Særlige fokus-punkter</p>	<p>FAGLIGE MÅL:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Du skal kunne forstå og være opmærksom på forskellen mellem lommepsykologi og videnskabelig psykologi - Du skal kunne redegøre for de teorier, begreber og undersøgelser vi har arbejdet med, samt kunne redegøre for relevant kritik af teorier og undersøgelser - Du skal kunne formulere eller pege på psykologiske problemstillinger i artikler, udsendelser mv., samt - analysere disse på baggrund af teorier/begreber - Du skal kunne analysere ud fra mere end en teori/begreb/undersøgelse - Du skal kunne forklare og analysere med en god forståelse for de teorier/begreber/undersøgelser vi har arbejdet med, og du skal huske at bruge fagbegreberne. - Du skal kunne sige noget om, hvordan man forsker i psykologifaget (forskellige metoder) - Du skal kunne inddrage en forståelse af sociale og kulturelle forholds betydning for hvorfor mennesker tænker og handler forskelligt. Fx social arv og det senmoderne samfund kommer ind her.
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<p>Undervisningen har vekslet mellem klasseundervisning, caseanalyse, læsning af teori, oplæg, gruppearbejde, skriftligt arbejde og film.</p>

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 6	<p>Metode</p> <p>I dette forløb ser vi på de forskellige undersøgelsesmetoder, der findes inden for psykologisk forskning og får styr på de basale begreber, der relaterer sig til denne forskning. Desuden øver vi evnen til at forholde os kritisk til undersøgelser og forskningsresultater.</p>
Indhold	<p>LITTERATUR (forløbets pensum): Fra Psykologiens Veje (i-bog: Larsen, Systime, 2023):</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Undersøgelser i psykologi” • ”Eksperiment” • ”Bias i forskning” • ”Kritisk vurdering af undersøgelser” <p>Supplerende materiale (cases mm.):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Youtube: Asch konformitetseksperiment, The bystander experiment, Milgram eksperiment
Omfang	<p>Estimeret: 4,00 moduler. Dækker over: 4 moduler</p>
Særlige fokuspunkter	<p>FAGLIGE MÅL:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Du skal kunne sige noget om, hvordan man forsker i psykologifaget (forskellige metoder) - Du skal kunne redegøre for undersøgelser vi har arbejdet med, samt kunne redegøre for relevant kritik af undersøgelser
Væsentligste arbejdsformer	<p>Undervisningen har vekslet mellem klasseundervisning, læsning af teori, oplæg og gruppearbejde.</p>

[Retur til forside](#)